

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukos Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Öppelik.
In Budapesta la A. W. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII Erzsébet-Körut)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colână 10
bani pentru o publicație. Pu-
blicar: mai deose după tarifa
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 8-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din Intra și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șese
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șese luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 144.

Brașov, Miercuri 2 (15) Iulie.

1903.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie st. v. 1903

s'a deschis nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corone, pe șese luni 12 corone, pe trei luni
6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Liberalii contra lui Barabaș.

Se tot miră lumea, se miră
chiar și protipendisti*) liberali, evreo-
maghiari, — slobodi a se delecta
și fără aprobarea dietei, lângă oia
cu carne a bugetului — de decla-
rațiunile enigmatice, ce le face aprôpe
dînic ministru-președinte contele
Khuen Hedervary, din cari nimeni
nu poate înțelege, ce anume planuri
are el pentru viitor, decă vrea să
disolve camera și în starea actuală
de *ex-lex*, ori vré să introducă clo-
tura, ori să facă chiar concesii na-
ționale opoziției extreme? I-se re-
proșează noului ministru-president, că
de când a ajuns în fruntea guver-
nului, n'a făcut nici un pas înainte,
că a rămas de toți izolat și străin
pană și în mijlocul partidului libe-
ral. Vechii liberali nu se pot nici
de cum obișnui cu el ca șef, ér
celelalte grupuri din majoritatea de
odinióră a lui Szell, urmăresc pașii
săi cu neîncredere.

Și totuși fostul Ban al Croației
desfășură liniște sufletescă și sânge
rece, ca și când sortii guvernării
sale ar fi pentru mulți ani înainte
asigurate.

De ce s'ar mai și eșofa coutele
Khuen așa de tare, când fructele
côpte îi pică în gură, fără ca el să
'și misce măcar degetul, — lăsând
simplu pe alții să facă și să misce?

Intr'adevăr fructele sunt côpte
și în Ungaria pentr'un regim à la
Banul Hedervary. Ori dóră ceea ce
s'a petrecut Duminecă în Oradea-
mare nu ne aduce aminte de anu-
mite stări croate?

N'a fost o adevărată stare de
asediu, în care s'a aflat acel oraș și
nu s'a răspândit acolo în acea și
mirosul suspicios de statariu?

Oradea-mare, se scie, a ales de-
putat pe răposatul Coloman Tisza,
mulți ani de-arendul. La alegerile
din 1901 funcționarii, nemulțumiți,
că bătrânul Tisza n'a stăruit să li-se
ridice salariile, s'au aliat cu kossu-
thiștii și l'au trântit, alegând pe es-

tremul Bela Barabaș. Acesta a de-
venit cu timpul cel mai sêlbatic
dintre obstructioniști și acum se
pregătea a organiza din nou obstruc-
țiunea contra regimului Hedervary,
în directă opoziție cu Francisc Kos-
suth, care vrea să se țină de cuvânt
și să respecte armistițiul iucheiat
cu fostul Ban.

Atitudinea extrem de intransi-
gentă a lui Barabaș a implut de in-
grijire pe liberalii din Oradea-mare,
cari se tem ca crisa să nu măture
cum-va de pe suprafață însuși par-
tidul, care îi ocrotesc și îi hrănesc
de decî de ani, ér în deosebi a pro-
vocat cea mai adencă nemulțumire
între funcționarii, cari în continuarea
crisei vęd o amânare la infinit a
realisării postulatelor lor relativ la
urcarea salariilor.

Elementele de vrajbă și de tur-
burare decî date și trebuiau
numai organizate. S'a și făcut de cu
vreme cea mai sistematică agita-
țiune în contra deputatului Barabaș,
pe care l'a pus pécatele să anunțe,
că va merge în cercul său pentru a
veni în contact cu alegătorii săi și
a studia dispoziția lor. Acțiunea era
purtată de cei din conducerea par-
tidului liberal local și avea de scop
a blama și a huidui pe obstructioni-
stul Barabaș. Le venea în ajutor
și faptul, că mulți dintre independi-
ști, cari țin cu Kossuth, nu tănuiau,
că sunt adversarii procederii lui Ba-
rabaș.

Așa s'a pregătit de mână lungă
demonstrațiunea contra lui Barabaș,
care a degenerat în hărțuiești, bătăi
și ciocniri sângerose, cu poliția și cu
armata, cum vor vedé cetitorii
noștri din raportul ce-l publicăm
mai jos.

Odinióră — și acesta a fost forțe
de mult — la întrebarea lui Pilat,
că pe care dintre osindiți să li-l slo-
bódă, cărturarii și fariseii jidovi au
cerut să li-l slobódă pe Varava. Decă
Duminecă s'ar fi aflat în Oradea, în
locul lui Pilat, șeful puterii executiv
din Ungaria, primul-ministru Khuen-
Hedervary, faimósa cétă a patrioți-
lor jidano-maghiari, ce compun par-
tidul liberal din acel oraș, nu i-ar
fi cerut ca pe Varava (unguresce:
Barabas) să li-l slobódă, ci i-ar fi ce-
rut să-l réstignescă!

Contele Khuen însă și-a vędut
de trebă, nu s'a dus la Oradea, ci a
lăsat ca lucrurile să se desfășure
acolo după planul de acțiune, sciind
bine, că de rezultat tot numai dên-
sul se va bucura mai mult.

N'ar fi mirare decă ministru-
președinte ar fi sprijinit în tăcere
acțiunea acesta contra lui Barabaș
și a obstructionei. Inșé contele
Khuen se vede a fi forțe îngrijat să
salveze aparențele și la acuzările
opoziției, că a sciut de cele ce se
pregăteau în Oradea-mare, dér a tă-
cut, el a răspuns, că despre toate
aceste n'a avut nici o cunoștință, ci
numai dintr'o scurtă telegramă a
aflat ulterior, că s'au întemplat tur-
burări la meetingul de Duminecă.

Se poate că Khuen a închis ochii
și a lăsat lucrurile să mérégă, bine

cunoscând sentimentele și nisuințele
gardei electorale de odinióră a lui
Coloman Tisza. Contele Khuen mai
scie și simte, că cei din falanga li-
berală dela Oradea nu-i sunt nici lui
prietenii. Dér nici Kossuth cu ai săi
nu i-au fost prietenii și totuși a sciut
să-i înmóie și să-i desbine de cei-
lalți.

E întrebare acum, care va fi
rezultatul huiduiri lui Barabaș? De-
pune-va acesta arma, séu fi-va pă-
răsit de soții săi, cari s'au legat a
continua obstructionea?

După spiritul, ce a domnit în-
tre extremi în ședința de ér a ca-
merei se pare, că partisanii conti-
nuării obstructionei vor învinge deo-
camdată din nou. „Să perseverăm!“
e devisa lor. Ce va dice apoi Banul
cel temut, nu se poate sci încă.

**Machinațiunile Ruteniilor din
Bucovina,** cari au culminat în demons-
trația-monstră la mitropolitul, a fost o
șarlatanie, scrie „Deșteptarea“ din Cernă-
uți. Din Hliboca au ținut participat cam 200
inși, cei mai mulți țărani de legea gr. cat.
Ei au venit la adunare înșelați fiind. Li-s'a
spus, că o lege nouă opresce boerilor de
a ave mai multe, de cât două moșii, și
fiind-că boerul (polon) din Hliboca are trei
moșii, una din ele ajunge la împărțire în-
tre țărani, din care cauză sunt chemați
cât de mulți la Cernăuți. Țăranii purtați
de nas în acest mod, au venit la adunare
de unde au fost duși în deputație monstră
la mitropolitul, ca să se „plângă“ — ei,
cari veniseră după pământ și nici nu sciau
de ce-i vorba. Cu parte bună de țărani
gr. cat. decî s'au prezentat d-nii Pihuleak
și Dr. Philipowicz, la arhipăstorul nostru
în afaceri de ale archidiecesei gr. ort. Se
poate cutezanță mai mare, de cât a veni
cu țărani gr. cat. la mitropolitul în afa-
ceri de ale archidiecesei noastre?

Përuială între „patrioți“.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Oradea-mare, 12 Iulie 1903.

Barabas Bela, deputatul kóuthist al
orașului Oradea a anunțat pe astăzi la
órele 5 p. m. un meeting poporal, în care
să-și espună vederile sale în chestiunea
obstructionei. Se scie, că de la rezultatul
acestui meeting era să atirne sórtea man-
datului acestui deputat, deóre-ce el a de-
clarat în dietă, că atitudinea alegătorilor
săi va decide, decă va menține și pe mai
departe mandatul Orădanilor, ori va re-
nunța la el.

În vederea acestui meeting s'a con-
vocat înainte de amiazi o adunare în
„Hala comercială“ cu scop de a da
lui Barabas un vot de blam pentru
atitudinea sa obstructionistă. La această
adunare s'a prezentat un număr de vr'o
500 cetățeni.

Adunarea a fost deschisă de Hoványi
Géza, care a declarat, că în vederea mee-
tingului anunțat de Barabás, cetățenii s'au
adunat fără deosebire de partid, ca să se
pronunțe asupra obstructionei, care a
dus țera într'o crisă anti-constituțională.

Președintele Hoványi dá apoi cu-
vântul lui Várady Zsigmond, care dice, că
obstrucția este ilegală și imorală. Atitudi-
nea lui Barabás este o violare flagrantă a

constituției și o violare a libertății cuvên-
tului. Várady spune mai departe, că a
anunțat președintelui partidului independi-
st, că la meetingul de după amiazi are
de gând să useze și el de libertatea cuvên-
tului, președintele Szokoly Tamás însă
i-a răspuns, că adunarea de după amiazi
nu va fi meeting, ci o adunare în care
Barabás va da sémă alegătorilor despre
activitatea sa politică, și i-a declarat,
că nu-i va acorda cuvântul.

Barabas, continuă Várady, vré să
ducă țera pe calea revoluției. El a scris
în „Jövendő“, că nu se dá înderét de la
nici un mijloc. Barabás Béla a stricat mai
mult creditul politic al Ungariei, decăt să-l
pótă drege un bărbat cu pregătiri mai se-
riose într'o viétă întrégă.;

Várady a prezentat apoi o moțiune,
prin care se desaprobă obstructionea, ér
Barabás se invită a lucra într'acolo, ca în-
cetând cu obstructionea, camera deputa-
ților să între éráși în văgașul normal.

A mai luat cuvântul Dr. Hoványi
Gyula și Dr. Dési Géza, care a adus la
cunoștința adunării, că Szokoly i-a refu-
sat și lui acordarea cuvântului la mee-
tingul, ce se va ținé după amiazi. Partidul
acesta așa-dér în loc de sceptru *vré*
sé guvernare cu ciomagul. Constituția mi-
lenară este în primejdie. Să luăm esem-
plu de la Polonia. Și la noi sunt stări
analoge, căci „veto“-ul a 20 ómeni rui-
néză suveranitatea parlamentului ungar.
O mulțime de legi salutare, ca legea in-
vestițiunilor și a regulării salariilor, au
fost zădărnice prin politica lui Barabás.
Să protestăm contra politicii lui Barabás,
și decă ni-s'a refusat cuvântul, să ne pre-
sentăm totuși la meeting și să protestăm
prin prezența noastră.

Au mai vorbit canonicul Felser An-
tal, Dr. Fodor Gyula și Dr. Kurländer
Ede, primind moțiunea lui Várady. Preșe-
dintele a declarat, că moțiunea lui Várady
iscălită de 500 cetățeni alegători, fără deo-
sebire de partide, se primesce și se va
aduce la cunoștința lui Barabás.

Cu trenul accelerat de la amiazi a
sosit Barabas din Budapesta, însoțit de o
dróie de jurnaliști. La gară a fost salut
de președintele partidului 48-ist Szokoly
Tamás.

După amiazi pe la órele 3½ au în-
ceput a se aduna ómenii în piața S. La-
dislau. Erau mulți lucrători socialiști de
față. Aceștia înainte de prânq lansaseră
nise manifeste, în cari protestau contra
atitudinii lui Barabas. Intr'aceea a sosit
agitatorul Israel Jakob din Budapesta și a
influențat asupra socialiștilor în sensul de
a trece pe partea lui Barabas. Convertirea
acesta s'a sêvșit în 2 ciasuri. Pe la órele
5 piața Sf. Ladislau era plină. Se aduna-
seră la vr'o 5000 de ómeni, din cari însă
abia erau vr'o 100 alegători. Un grup de
independiști au venit la fața locului cu
stéguri strigând „Eljen Kossuth!“ Un alt
grup de liberali, în număr de vr'o 200, au
venit și ei în piața Sf. Ladislau. Venirea
acestora a fost întempinată de socialiști
cu huidueli.

Intr'aceea Barabas își începú dis-
cursul. Independiștii însă infuriați de pre-
sența liberarilor, s'au năpustit cu ciomege
asupra lor, maltratând pe mai mulți din
ei. Poliția a făcut mai multe arestări, ér
căpitanul a declarat adunarea disolvată
anunțând acesta președintelui Szokoly
Tamás. Acesta însă a cerut act în scris

*) Boierii de rangul întâi.

și n'a vrut să cedeze. Barabas și-a terminat discursul, ér după el a mai luat cuvântul Adorján Emil.

Barabas în discursul său pronunțat din balconul hotelului „Vulturul negru“ și din care mai nimic nu s'a putut auzi, a căutat a justifica obstrucțiunea.

Crescând din ce în ce învâlmășala, vice-primarul Bordé a cerut telefonic asistență militară. Plebea a primit compania de soldați cu o ploie de pietri. Au fost răniți mai mulți soldați și polițiști. Poliția a arestat pe mai mulți lucrători, pe un cociș, o calfă de zidar și o calfă de bărbier. Intre răniți vr'o de ce au lesioni mortale.

Soldații au curățit piața sf. Ladislau cu baioneta. Într'aceea a venit la fața locului și două escadrone de husari și mai multe companii de infanterie.

Tumultuanții au făcut demonstrație în fața poliției, cerând liberarea celor arestați, au spart ferestrele la Örley Kálman fost deputat, și au spart mai multe galantare.

Séra era să fie banchet la „Vulturul negru“. După fiascul, ce l'au avut însă Barabas și aderenții lui, n'au mai îndrăsnit să mergă la banchet, așa că restauratorul a rămas păgubaș.

Barabas a plecat din Oradea cu trenul de séră spre Budapesta.

— i. —

Din archidieceasa de Alba-Iulia.

Onorată Redacțiune!

Dați-mi voie să spun câteva cuvinte într'o cestiune, care agită ați mult cercurile preoțimeii rurale române unite.

În nr. 18 din 1903 al „Unirii“ din Blașiș s'a publicat sub titlul „Stări actuale“ un articol, în care autorul pune următoarele întrebări:

Să fi perit óre din mintea și inima preoților cestiunile cele mai momentóse, precum sunt *congrua* și *autonomia*, cari atât de mult interesază biserica noastră greco-catolică și slugitorii săi? Unde au rămas discușiunile pline de însuflețire și entuziasm, cari se făceau în jurul acestor două cestiuni atât de „adânc tăietóre“ în viața bisericeii și a preoților noștri? Séu póte nefericitul ajutor de stat a putut sufoca în piepturile preoților orí-ce simțeminte mai înalte, orí-ce gânduri mai ideale? S'au adus hotăriri de cel mai mare moment și în acestea cestiuni (în sínódele districtuale: Sibiiu, Ludoș, Clușiș, Făgăraș Mediaș etc. din 1900, 1901 și 1902), s'au pus pe hârtie concluse, ca să se conserve în arhive pentru timpurile viitoare. Da, s'au adus hotăriri demne, dér că luate au fost în semnă de cineva și că de dorințele preoțimeii ținutu-s'a cont undeva, nimeni nu scie nimica. Preoților li-a rămas însă durerea, că plângerile lor sunt zadarnice, decí mai bine să tacă. Și de câtă-va vreme ei tac. Iși sufocă durerea în sínurile sdrobite de atâtea gemete. E liniște decí... ..O liniște mult însemnătoare ține pe loc mințile preoților, ca și după o lovitură venită pe neașteptate în zile senine, care te ține pe un moment zăpăcit... Așa a fost...

Articolul spunea apoi, că se pregătesc deputațiunii, cari cu petițiunile în mână se se presinte în Blașiș la I. P. S. Sa metropolitul și de aici la ministrul, eventual chiar și la Maj. Sa în afacerea cea gravă a întregirii venitelor preoțesci din partea statului.

Urmarea aceluia articol a fost un apel al preoțimeii din districtul protopopesc al Mediașului, — care, durere, în prea puține locuri a vădút lumina zilei — în urma căruia s'a prezentat o deputațiune de mai mulți preoți la I. P. S. Sa metropolitul în Blașiș. Resultatul nu se scie cu siguranță, căci „Unirea“ a publicat numai o notiță scurtă și rece, ca și când ar vré să trecă iute peste această cauză. Se vorbește însă — eu nu afirm — că din centru s'ar fi făcut pași spre a paralisa această mișcare a preoțimeii.

Cestiunea e fórte delicată și gravă. De-oparte situația precară în care se află clerul rural român unit în privința materială, de altă parte justa temere, ca nu cumva printr'un pas pripit și nesocotit să se deróge independența clerului și prin cler bisericeii române unite. Ajutórele

de stat, ce se împart, și așa cum scim că se împart preoților noștri, au avut și până acum grave urmări, întru cât prin ele se țintesce la aservirea slugitorilor bisericeii, la înstăpânirea spiritului de umilire și supunere în sinul preoțimeii c'un cuvânt la demoralisarea óstei clerului nostru.

Eu n'am pretenția de a da în aceste rânduri o directivă de soluțiune a gravei probleme, ce ne stă înainte. Cred însă a nu fi de prisos, decí voiú reaminti, că atunci când venise la cârmă fostul ministru president Coloman Szell și după alegerile dietale, ce le-a făcut el, deschidându-se dieta se făcea amintire în mesagiul de tron (1901) despre *regularea congruei*. „Unirea“, voind să îmbucure atunci preoțimeea română gr. cat., pune în vedere într'un articol apropiata regulare a congruei, după-ce despre această se pomenea în mesagiul tronului. „Unirea“ ne vorbea în bună credință, însă bucuria ce transpira din rândurile ei s'a dovedit prematură, întru cât nu numai că nu s'a făcut nimic în direcția acésta, dér continuând sistemul de distribuie a „ajutórelor“ din partea statului, pare că guvernul pe calea acésta are de gând a „satisfice“ și în viitor unui postulat al clerului român unit, devenit ađi ardent.

Scim forte bine, că în legea prin care s'a regulat întregirea de cătră stat a salariilor preoțimeii necatolice, regularea congruei pentru preoțimeea greco-catolică se face pendentă de regularea congruei romano-catolicilor și a autonomiei bisericeii romano-catolice. Mulți ani au trecut de atunci și mulți vor trece încă, până când are să se facă acésta. Vedem însă cu durere, că sórtea noastră a preoților români uniți e condiționată de sórtea romano-catolicilor, incomparabil mai bine situați în privința materială, de cât noi și o regulare definitivă a întregirii salariilor noastre ni-se promite numai atunci, când între guvern și congresul romano-catolic se va fi ajuns la o învoială în cestiunea autonomiei catolice.

Ce speranțe putem noi pune în asemenea *regulări* și *invoali* și ce încredere putem să avem noi în acești factori *stréini* de biserica și de némul nostru, ni-a arătat destul de evident atitudinea episcopatului romano-catolic și a congresului însuși, cari unanim și fără pic de considerare la situațiunea și pozițiunea cu totul independentă a metropoliei române unite, a trecut la ordinea zilei peste memorandumul-protest al arhierieilor bisericeii noastre, nu l'au pus în desbatere n'au lăsat să se citească în congres, și l'au desconsiderat sub diferite pretexte.

Am đis că n'am pretenția de a da directivă în ce privesce soluțiunea gravei probleme a congruei. Las acésta la înțelepța chibzuire a cercurilor mai înalte din centrul archidiecesei. Un lucru însă totuși cred necesar să accentuez.

Cestiunea a ajuns într'un stadiu atât de acut, în cât o inițiativă se impune. Și cred, că ar fi o greșală, decí lucrurile s'ar temporisa așa de mult, în cât miseriile vieții se ispitescă clerul rural a face însuși pași în privința acésta și a cârni într'o parte, care drept urmare ar compromite vađa și independența bisericeii. Li-se impune, decí, factorilor de la conducerea metropoliei a chibzui serios asupra acéstei cestiuni, a lua o decisiune în merit și a-o comunica, cum vor cred mai bine, clerului.

Am auzit pe mulți dicând, că lucrul cel mai nemerit ar fi — de-ocamdată — ca fie-care district protopopesc se convóce sínod estra-ordinar, în care să tracteze asupra îmbunătățirei sorții materiale a preoțimeii, și din aceste sínóde clerul să róge pe I. P. S. Sa metropolitul a convoca un sínod archidiececan, care să aducă hotăriri în merit în afacerea acésta.

Nu pot să sciu, decí calea acésta ar fi cea mai bună. La tótă întâmplarea însă o discușiune ar fi necesară, ca ideile să se lămurescă și ca să se prevină alte eventualități, ce póte ar fi în detrimentul, nu al singuraticelor, ci al totalității.

Un preot archidiececan.

Un răsunset la strigătul de alarmă din Timișóra.

— Fine. —

Am arătat mai sus chestiunile mari, cari preocupă actualmente *cercurile noastre dirigitóre*. Acum să vedem, ce fac cei mici de prin sate, cari stau în contact nenijlocit cu poporul.

Așa d. exemplu părintele de la T., în loc de a căuta un mijloc cum să li-se deschidă poporenilor săi noué isvóre de venit și câștig la sat, căci délurile sunt pline de petró de construcție, în jurul sf. sale brădetul de odinórá s'a transformat în mestécán, stejarii în porumbari, măceși și ripe sterile, sf. sa înființéză o sistematică „Reuniune de înmormântări“, cu aprobațiunea înaltului ministeriu unguresc, că și decí vor trăi poporenii săi cu chiuu cu vai, totdeuna cu casa și masa în spinare, dér cel puțin la mórte se le facă o înmormântare *de casa No. Eins* (precum se dice în graniță). Pe la Sibiiu obiceiul Reuniunilor de înmormântare a progresat mult, ca să nu mai îngrópe pe mort cu pânză de-a grósă, făcută în casă de fiice și nepóte, dér cu cartóne și giolgiuri jidovesci de fabrică.

Reuniuni de înmormântare la sate și între ai tói și neamurile tale. Étä un lucru rar în felul său. Altfel ar fi la orașe mari industriale și între streini, unde nu ai pe nimeni să te îngrijescă. Dér câte orașe mari avem noi Români.

Cutare preot din colțul de tără opus al românismului, tot-odată doctor în sânta teologie, arangéză pe timpul muncii de vară *ruga*, care ține 3 zile depline, spre fericirea și progresul poporenilor săi. Alții fac *nedeiele* cu și mai mare pompă, adună lume cu miile, pun la cale *bucsurii* și procesiuni pe la mănăstirea Hodoș-Bodrogului, Silvașului, cari țin câte 3—4 zile, căci cu prăsnuirea sfinților grecesci, bulgăresci, ovresci o sumedenie, și cu suma mare de sərbători romane și păgâne, n'avem destul pe cap, ne mai inventăm și noi sərbători noué, pentru a pune pe popor pe calea moralei și a progresului!

Óre apoi este mirare când poporul nostru cu sutele-i de *praznice și sərbători*, este espropriat în massă, de cătră jidanii și de cătră șvabii catolici, și de cătră ungurii calvini și unitari! Óre prin reactivarea obiceiurilor *medievale* cu procesiuni pompoase pe la mănăstiri și schituri părăsitate, il vom lumina și mântui? Atunci Făgărașul singur a avut în vechime vr'o 30 de mănăstiri și schituri; étä decí 30 de focare noué de lumină și cultură, ér Ungurii véđă-și de hergheliile, vácăriile și bivólăriile lor sistematice, noi ne retragem la munți și contemplăm în liniște natura.

La alte popóre vedem și alte exemple. În Germania pomologii și apicultorii cei mai numéroi și mai vestiți, au fost și sunt dintre preoții catolici de la sate și pastorii protestanți. În Elveția, bogăția și progresul enorm al ei prin cultura rațională a vitelor și ameliorarea industriei cășeriei, cu care Elvețienii au cucerit lumea, este datorită preoților cei de la sate și nedeslipită de numele lor a unui Aretius, Stapfer, de Coppet. Gruner, Schweitzer-Schatzmann și alții. Ei au studiat întâi plantele de nutreț de la munte, au înființat pe spesele proprii în stațiuni și câmpuri de experiență, au studiat munții lor și i-au făcut cunoscuți lumii după valórea și defectele și neajunsurile lor.

Óre decí este să imităm și adoptăm obiceiuri noué de la străini, n'ar

fi bine să luăm și de la aceștia câte ceva? De sigur, că atunci poporul românesc ar fi mult mai bine folosit.

Ión de pe Vácarea.

Bóla papei Leo XIII.

După scirile mai recente bóla papei se agraveză din ce în ce mai mult. Nu se scie ciasul, când mórtea îl va ușura de grelele suferințe. Medicii înșiși par a fi renunțat la orí-ce încercare de salvare. Étä ultimele sciri asupra stadiului bólei:

Roma, 13 Iulie.

Starea papei s'a întors spre mai réu. Plămâni sunt copleșiți de flegmă, care nu póte fi înlăturată pe cale naturală. Papa a avut accese de nádușală. Organismul a început a refusa serviciul regular. Picioarele au început să se înegréscă și nu le mai póte mișca. Pulsul abia se mai simte.

Roma, 13 Iulie.

Papa și-a pierdut consciența pe la amiađi, așa că medicii credeau, că i-a sosit sfirșitul. Pe la órele 3 p. m. și-a redobândit consciența, însă peste puțin timp l'a apucnt o tuse convulsivă. Laponi și-a esprimit îngrijirea, că papa la nópte își va da sufletul.

Roma, 13 Iulie.

Starea papei este staționară. Crisa e în permanență.

SCIRILE DILEI.

— 1 Iulie v.

Recruții. E fapt hotărít, că recruții cari vin anul acesta la sorți, vor *întra în serviciu numai la 1 Ianuarie 1904*. Cercurile conducétóre se ocupă acum cu cestiunea, ca să concedieze orí nu din serviciu pe soldații, cari au servit deja trei ani și cari ar trebui concediați în 1 Octomvrie? Părerea generală e, că timpul de serviciu al soldaților instruiți deja, nu va fi prelungit, în schimb însă *pe ziua de 1 Ianuarie 1904 vor fi chemați sub arme o parte din rezerviștii de întregire*. Fiindcă în lunile Ianuarie și Februarie noii recruți nu vor puté fi instruiți în sens practic, pe terene de exercițiu, în aceste luni instruirea lor se limitéză numai la teorie, ér instruirea practică se va face în Martie.

Secerișul. Anul acesta, cu deosebire la noi în Ardeal, secerișul a întârziat. Ploile torențiale și multe au culcat în cele mai multe părți gránele și au făcut ca agricultorii să întâmpine mari greutăți. Resultatele de până acum, sunt variate. Pe lângă séménături fórte bune, se ved altele de tot slabe. Clăi vor fi puține anul acesta. Paui e subțire și grăunțul măruntel. Rugina s'a avut efectele ei rele. Ea a împiedecat desvoltarea grăunțului. În mai multe locuri din Alföld s'a ivit rugina négră, așa că spicele sunt aproape góle.

P. S. Sa episcopul I. I. Papp al Aradului a plecat Sâmbătă la Reichenhall, unde va sta patru săptămâni.

Emigrările în Maiú. Conform datelor publicate în revista „Sztatisztikai Havi Közlemények“, în cursul lunii Maiú s'au estradat în Ungaria (cu Fiume la olaltă) 15.899 pașapórté, cu 1627 mai multe decát în luna anterioră și cu 6796 mai multe decát în luna Maiú din anul trecut; ér în raport cu primele cinci luni ale anului trecut, în anul acesta s'au estradat în Ianuarie — Maiú cu 5972 mai multe pașapórté. Posesorii pașapórtélor estradate în Maiú au avut 833 soți de călétorie. Cele mai multe au fost date pentru locuitori din comitatul Treiscaune (1812), apoi din Bács-Bodrog (1463), comitatul Sibiiu (1105), Zemplén (973), Brașov (832), Marmatja (667), Těrnava-micá (663) și Sătmar (632), — celor din comitatele ardelene, în cea mai mare parte pentru România, alt-cum pentru America. Conform ținței de călétorie, cele mai multe pașapórté au fost cerute pentru America (7190), apoi pen-

tru România (5168) și în fine, în general pentru Europa (3876).

Benjamin Kallay. Am anunțat ieri la ultimele știri morțea ministrului comun de finanțe Benjamin Kallay. Repausatul ministru s'a născut la 1838. La 1869 a fost consul general în Belgrad. A fost un adânc cunosător al istoriei Sârbilor și cunoscător limba turcă, neo-elină și bosniacă foarte bine. Despre Serbia a scris o carte, care a fost mult apreciată chiar și în străinătate. Politica bosniacă el a inaugurat-o pe timpul când era șef de secție în ministerul de externe sub Andrassy. La 1882 fu numit ministru comun de finanțe, având ca atare guvernarea Bosniei și Herțegovinei. Inmormântarea lui Kallay se va face în cavoul familiar în N. Kálló.

Pedepsa șovinismului. Se scrie din Arad: Înainte de asta cu un an se ivi prin ținutul Hălmașului un domn elegant. El se numea Bârdi Vilmos, și spunea, că e inginer de mine și că are concesiunea de a exploata minele din Karács. Pentru exploatarea acestor mine însă caută un companion, care dispune de bani. D-l Bârdi a intrat în tratative cu Andor Löcherer, inspectorul domeniilor familiei Csaky și a stors de la dânsul încetul cu încetul suma de 100.000 corone. Bârdi s'a dus apoi la Viena să cumpere mașine. După aceea se mai întorse odată pentru scurt timp și mai storse de la un mare proprietar din Boros-Sebeș suma de 6000 corone, apoi era se dus la Viena „să cumpere mașini“. Dilele trecute poliția din Viena se adresă telegrafic solgăbirului Lazar din Baia-de-Criș cu întrebarea, dacă cunoșce pe un anumit V. Bârdi, proprietar de mine, care în Viena face cheltuieli enorme, așa că a atras asupra sa atențiunea poliției? Solgăbirul n'a dat nici un răspuns, fiind-că — dicea el — nu răspunde din principiu la adrese nemțesci. Acuma a sosit o hârtie de la poliția din Viena, în care se comunică, că din cauza neprimirii răspunsului la timp, nu s'a putut constata, decât târziu, că Bârdi a fost un escroc, care a fugit deja cu banii storși de la Unguri în America.

Mișcarea polonă din Germania. Guvernul german — spune o telegramă din Berlin — a dat ordine inspectorilor de școle, ca să atragă atențiunea învățătorilor la dispozițiunea ministerială prin care li-se opresce strict participarea lor la mișcarea polonă.

Cununie. Duminecă în 19 Iulie st. n. se va săvârși în biserica ort. română din Cristian cununia religioasă a d-lui Isidor Dopp învățător, cu d-șora Măriora Popovici, învățătoare.

Excursiune. D-l profesor Gavril Onișor a plecat Duminecă cu elevii școlii normale din Bêrlad în excursiune științifică prin Moldova, de unde va trece în Bucovina și Transilvania.

Mandatul de deputat al alesului cercului Dobra Dr. Vlad, a fost verificat de către comisiunea permanentă verificătoare a dietei.

Noveltele bancnote de 10 corone vor fi retrase din circulație, fiind-că așa cum sunt făcute, se pot foarte ușor falsifica. Ele vor fi înlocuite cu alte bancnote de câte 10 corone, în anul viitor.

Se caută medici pentru armată. Ministerul de război a trimis un rescript tuturor municipalităților, rugându-le să se informeze, că dintre medicii de pe teritoriul lor, cari ar voi să facă serviciu medical în cas de mobilizare? Ministerul nu numai, că va oferi respectivilor onorar, ci eventual le garantează și pensie și despăgubire.

Monumentul lui Ioan Huss. Dilele trecute s'a inaugurat cu o mare solemnitate la Praga monumentul ridicat în memoria reformatului Ioan Huss, în prilejul celei de-a 488 aniversării a suplicului său. Monumentul se ridică pe marea piță a primăriei. Piță, încă de dinaintea, era plină de-o mulțime socotită la peste

100.000 de persoane. Un imens cortegiu a defilat prin fața monumentului, împrejurul căruia se construise o tribună circulară în care au luat parte membri consiliului comunal, comitetul monumentului, invitații, deputați din dieta Boemiei și din Camera austriacă, profesorii universității cehe — afară de cei ai facultății de teologie — și câți-va străini, ruși și franceși.

Concerte. Incepând cu ziua de mâine, Mercuri, 15 Iunie, capela orașului va da concerte în fie-care sêră la cafenea Neustädter. Inceputul la ora 8 1/2. Intrarea liberă.

Anuare.

III.

Anuarul gimnasiunului din Năsêud ce ni se trimite la redacție poartă următorul titlu: „*Rêportul al XL-lea despre gimnasiunul superior fundatiional din Năsêud pentru anul școlastic 1902/1903 publicat de Ioan Ghetie dir gimn. subst.*“, ér mai jos același titlu și pe ungurește. Partea română are 120 pagini, ér după acesta urmêză partea maghiară, 46 pagini.

Anuarul cuprinde o lucrare a d-lui profesor Virgil Șotropa intitulată „*Istoria școlilor năsêudene*“, continutarea lucrării publicate în anuarul anului trecut și se întinde pe 50 pagini.

După acesta urmêză discursul festiv rostit de prof. Ioan Pêcurariu. la serbarea aniversară a liceului din Năsêud ținută în 4 Octomvrie 1902.

Din cronica anuală, ce urmêză după discursul d-lui Pêcurariu, aflăm că doi dintre profesori, Dr. I. Mălai și Dr. C. Moisil după o activitate de peste 30 de ani s'au retras din funcțiune cu o pensie anuală de câte 3400 corone. În locul acestora au fost aleși d-nii Leontin Drăgan și Vasile Bichigeanu. În locul repausatului profesor Grigoriță a fost ales Iuliu Prodan.

Corpul profesoral a fost compus din 15 membri, 11 definitiv și 4 suplitori.

Afară de obiectele ordinare s'au predat ca obiecte extraordinare: cantul bisericesc, muzica vocală, și muzica iestrumentală.

Gimnasiunul a avut următoarele colecțiuni: 1. muzeul natural, 2. Muzeul pentru fizică și chimie. 3. Muzeul geografic. 4. Muzeul filologic, istoric și de arte. 5. Colecțiunea numismatică. 6. Biblioteca profesorală, care numără 4553 volume în valôre de 19.120 corone. Sporul anului expirat a fost: 66 volume. 7. Biblioteca școlară cu 2075 volume. 8. Colecțiunea de desemn și caligrafie. 9. Colecțiunea de gimnastică și 10. Colecțiunea musicală.

Suma fundatiunilor și depozitelor administrate de director a fost la sfârșitul anului 1902 de 39.868 corone 43 bani.

Burse au avut 8 elevi în suma de 1000 corone.

Din fondul „Vasile Nașcu“ au fost ajutamați 14 elevi.

Elevii din cl. VII și VIII au avut o societate literară sub conducerea d-lui profesor Pêcurariu. Membrii societății au ținut 12 ședințe și au dat o serată declamatoriă musicală.

Numêrul elevilor cari s'au supus examenelor la sfârșitul anului au fost 310, cari s'au împărțit după confesiune astfel: 215 gr. catolici, 84 greco-orientali, 6 rușo-catolici, 1 ev. luteran, 1 ev. calvin și 3 jidovi. După naționalitate: 301 Români, 6 Maghiari, 3 Germani.

La examenul de maturitate s'au prezentat 42, eintre cari 10 au reușit cubine 24 simplu maturi 6 au fost releați la corigență pe 3 luni ér doi la repetițiunea examenului peste un an.

Stipendii din fundatiunea Gojdu.

Spre scopul conferirii de stipendii din „*Fundatiunea lui Gojdu*“ pe anul școlar 1903/4 pentru școlile medii, facultăți, universități și școle de cadeți militari, la armata comună și honveđi, comitetul publică concurs pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concurenții să documenteze cu documente originale séu autenticate de notari publici: a) că sunt fii de cetățeni ungari și aparțin bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților, provêdut cu clausula parochului competent, că și de present aparține la biserica greco-

orientală-română; b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop au să subșternă studenții de la școlile medii atestatul despre anul școlar 1902/3, ér cei de la facultăți și universități indicele despre toate cursurile ascultate și respective documentul despre progresul făcut; c) că nici averea proprie, nici a părinților nu ajunge să acopere toate trebuințele pentru crescerea concurrentului, spre care scop e a se produce atestatul dirigătoriei politice competente. Atestatul să cuprindă și date positive despre această avere și trebuie să fie subșcris și de preotul locului, ér decă n'ar fi acolo preot orî ar fi înrudit cu concurrentul, trebuie să fie subșcris din partea protopopului concernent.

2. Decă concurrentul a întrerupt studiile, atunci are să producă și atestat oficial despre ocupațiunea sa, întru timp și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Fie-care concurent are să arete în petițiunea sa, specialitatea la care și locul unde voesce a continua studiile, precum și aceea, decă are alt stipendiu.

4. Cei-ce voesc să studieze în străinătate, au să arete necesitatea de a face studii în străinătate, ca în cazul decă li-se va vota stipendiul, să se pôtă îndată esopera concesiunea ministerială prescrișă.

5. Cu privire la concurenții pentru dobândirea de stipendii spre absolvarea școlilor militare de cadeți, se observă, că stipendiile acestea pe lângă documentarea condițiunilor statorite în acest concurs (p. 1 a) c), 2, 3, 6, 8 și 9) numai atunci se vor estrada cmandei școlilor militare, decă concurentul va documenta, că este privit de elev regulat la respectiva școlă de cadeți.

6. Petițiunile instruate cu documentele necesare sunt a se adresa la reprezentanța fundatiunei lui Gojdu, Budapest VII. Holló utca 8 sz. până la 5 August st. n. a. c.

În interesul expeditiei regulate, fie-care concurent să indice în petițiune locul și posta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Convocare.

Comitetul despărțământului „*Clușiu*“ al „*Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român*“ prin această convocă adunarea cercuală pe 26 Iulie 1903 în Aghireș, și invită cu totă onôrea pe toți membrii și pe toți aceia, cari se interesază de „*Asociațiune*“ și doresc a promova interesele ei, să participe la această adunare, care se va ține după următorul program:

1) Participarea în corpore la serviciul divin, ce se va celebra în biserica română din Aghireș. 2) Deschiderea adunării prin președinte în biserică. 3) Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal al adunării. 4) Raportul comitetului despre activitatea din acest cerc. 5) Raportul cassariului, bibliotecarului și proiectul de budget pe anul viitor. 6) Alegerea comisiunilor: a) pentru încassarea și înscrierea de membrii noi, b) pentru censurarea raportului comitetului și cassariului. 7) Eventuala disertație. 8) Raportele comisiunilor exmisse conform punctului 6 și deliberarea asupra lor din partea adunării. 9) Eventuale propunerii. 10) Alegerea a 2 delegați pentru adunarea generală. 11) Închiderea adunării prin președinte.

Din ședința comitetului despărțământului „*Clușiu*“ ținută în *Clușiu* la 26 Iunie st. n. 1903.

Dr. George Ilea,
director.

Dr. Ștefan Morariu,
secretar.

Literatură.

„*Femeia și Familia*“ din Sibiu Nr. 11 și 12 apărută acum are următorul sumar: Riria (cu portret), Doliul vêduvei de Theuriet. La mormântul lui Eminescu. Elvira, tragedie de Riria. Generalul galant schiță de Faurier. Din poezi străini. Cel din urmă inger. O tortură impusă prin modă. Tragedia din Serbia. Religiunea onôrei. De ale toaletei. Sfaturî etc. Frumôsele din Pompei (cu ilustrație). De ale casei. De ale bucătăriei etc.

ULTIME ȘIRI.

Budapesta, 13 Iulie. Ședința de ađi a dietei a fost êrăși șgomotôsă. Înainte de ordinea đilei, *Barabas* a istorisit cele ce i-s'au întâmplat în Oradea-mare. Între altele a spus, că printre cei cari au voit să-i zădărnicescă darea de sêmă, au fost și „o cetă de Valahii“ c'un stég, pe care era scris numele lui Francisc Kossuth. Aderenții lui Barabas au înșoțit istorisirile acestuia cu strigări continue de „*Spiritul Banului*“, sistem croat“, „*Rușine, infamie*“. — *Komjathy* a protestat contra invinuirii, că partidul-Kossuth ar fi solidar cu guvernul, deși puțin mai înainte *Komjathy* și *Justh* (kossuthist) au votat cu partidul guvernamental contra propunerii unui independist. La ordinea đilei, — programul ministrului-president, — *Veszi-Weisz* a declarat, că iese din partidul guvernamental, deôrece — đise el — porumbelul dreptului, legii și dreptății, a fost isgonit de uliul croat.

În cercurile parlamentare se colporteză fama, că incurând va isbucni din nou o crisă ministerială. *Khuen-Hedervary* va demisiona și va fi numit ministru comun de finanțe în locul rēposatului *Kallay*.

Diverse.

Santos Dumont în primejdie. Cunoscutul și întreprindătorul aeronaut Santos-Dumontera să fie đilele trecute la Paris, victima unui grozav accident, la fel ca acela care a cauzat morțea, acum un an unui alt aeronaut brazilian, Severo: o flacără isbucniad fără de veste din motor ajunse așa de aproape de învêlișul de mătase al balonului, încât toți spectatorii îngroziiți îl cređură pierdut.

Etă cum s'a întâmplat accidentul: Santos Dumont plecase de la Neuilly pe la patru cêsuri după amiađi, cu tôte că ceriul era destul de întunecat și atmosfera încărcată, îndreptându-se spre hipodromul de la la Auteuil. În câteva minute sosi în dreptul tribunelor și se scobori fără dificultate.

După ce a asistat la cursa a cincea, aeronautul se urcă în balon pentru a visita pe nisce prietini, în insula Puteaux de pe Sena.

Balonul mergea de minune, se vêđu trecând fără greutate pe deasupra plopilor cari țermuresc Sena, când de odată deasupra fluviului, desigur sub influența umeđelei ce se ridica din apă balonul începù să se scobore mai repede de cât trebuia. „*Guid-ropul*“ balonului se agăță atunci de o sîrmă electrică, aeronautul însă cu multă îndemănare reuși să-și degajeze aerostatul.

În momentul în care scăpă de această situație dificilă, se vêđu de odată o flacără isbucnind din motor.

— Arde! Arde! strigară plini de spaimă spectatorii îngrămădiți pe insulă.

Santos Dumont examină motorul. Flacără continua să țîșnescă print'ro țevă Totuși aeronautul rămase liniștit, fără să se precipite, întorse robinetul care aducea esența de motor. Flacără însă nu se stinse. Mulțimea era acum mută de spaimă, așteptându-se să vadă din moment în moment explodând balonul. Santos Dumont se aplecă din nacelă spre motor și încercă să înăbușe focul cu pâlăria de pae. Pâlăria îi scăpă însă din mână și căđu în Sena. Din fericire, esența ne mai venind în motor, flacără se stinse singură în aceeași clipă. („*V. N.*“)

Domnii abonați, cari cu 1 Iulie v. nu și-au reînôit încă abonamentul, să binevoiêscă a-l reînôi neamănat, ca să nu li-se întrerupă regulata expeditie a điarului.

Administrațiunea
„*Gazetei Transilvaniel*“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru acomodație.)

Scrieri literare pentru popor.

„*Carnetul Roșu*“, o interesantă *novelă nihilistă*, tradusă din germană de *Mosul*. O broșură de 104 pagini, format octav mic. Broșura oferă o lectură ușoară și distractivă. — „*Mosul*“ e cunoscut cetitorilor noștri din numeroasele sale lucrări publicate în foaia ziarului *Gaz. Trans.* Prețul cu posta 50 bani.

„*Caractere morale*“, exemple și sentințe ușoare din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne“ de *Ioan Popoa*. Prețul cor. 2.50 (cu posta cor. 2.70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal.

„*Castelul din Carpați*“, roman din viața poporului român din Ardeal, de *Jules Verne*, tradus de d-l Dr. *Victor Onișor* cu o prefață de *Dr. Eliă Dăianu*. O carte foarte interesantă, care n'ar trebui să lipsească de pe masa nici unui Român. — Exemplarul broșat edit. populară 1 cor. 60, broșat edit. de lux 2 cor 40 (plus 10 b. porto), legat 4 cor. (plus 20 b. porto).

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerație la modul de viață a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conține vreo 25 figuri în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto;

Instrucțiuni populare despre datorițele și drepturile purtătorului de edate de *Wilhelm Niemandz*. Această carte e un îndreptar de o trebuință nespuse de mare pentru toți cei care au afaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„*Omul*“, noțiuni din anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenească de *George Cămină* inv. Această carte servește ca manual pentru anul al IV-lea al școlii pop., pentru școlile de repetiție și pentru poporul nostru. Prețul 50 bani (plus 5 b. porto.)

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarb. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scoase din pătania vieții. Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

Novela de Sienkiewicz: „*Natură și viață*“, „*Sluga veche*“ și „*Ianucă musicantul*“. Traducere de *I. C. Panțu*; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

I. C. Panțu: „*In plasă*“, „*In Balta*“, „*Cale grea*“, „*La Căde*“, „*La cărciuma lui Tiriplic*“. *Schițe din viața dela țără*. O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani (+ 5 bani porto.)

I. C. Panțu: „*La țerg*“, povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrise în versuri, de *Antoniu Pop*. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani).

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților de *G. Simu*. Prețul 60 b. + 6 bani porto.)

Săpătorul de bani, comedia în trei acte, localizată de *A. Pop*. Se recomandă mai ales pentru cei vrău să joace teatrul. Prețul 24 bani (prin postă 28 b.)

Vițu după moarte, s'eu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenești și desertăciunea celor trecători, de *I. P.* Ediția II. Prețul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10).

Poesii de *R. V. Buticescu*. Prețul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspîn și zimbire, poesii și proză de *A. Pop*. Prețul 80 bani (cu porto 86 b.)

Taina norocului s'eu Povestea satului Nemerniceni de *Tache Brânduș*. Această carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+ 10 b. p.)

Balade populare de *Avram Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de școlă de *I. Dariu*, 30 b. plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educației de *I. Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b.)

Idealul învățătorului român de *I. Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b.)

Tragedia Calvarului de abat. *Henry Bolo* traducere în românească de membrii soc. de lect. „*Inocențiu M. Clain*“ din (Blașiu. Prețul 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto).

Lilice dela Pind, poesii macedonene-originale și daco-române de *P. Vulcan*, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea împartidă simplă, de *I. C. Panțu*. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„*Curs complet de corespondența comercială*“ de *I. C. Panțu*. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandări și acreditive; scrisori în comerț cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de *I. C. Panțu*. Această broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă*. Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

Un capitol din Contabilitatea dublă de *I. C. Panțu*. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor cu rente de *I. C. Panțu*. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit. Prețul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Imbunătățirea stării sâtenului, de *Gr. G. Peucescu*. Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

„*Cultura și îngrijirea grâului*“, de *I. F. Negruțiu*. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„*Economia*“, pentru școlile populare, de *Teodoru Roșu*. Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

„*Buna chivernisală*“, de *Teodor V. Păcățian*. Pețul 40 bani (plus porto 5 b.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Iulie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	120.80
Renta de corone ung. 4%	99.40
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	91.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.65
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.75
Bonuri rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	198.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	156.25
Renta de hârtie austr.	100.56
Renta de argint austr.	100.40
Renta de aur austr.	121.25
Rente de corone austr. 4%	100.70
Losuri din 1860.	154.60
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16.04
Acții de-ale Băncii ung. de credit	733.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	662.75
Napoleonori	19.05
Mărci imperiale germane.	117.32 1/2
London vista	239.36
Paris vista	95.30
Note italiene	95.25

**Pentru
Sesonul de vară**

în Scheiu, șirul spitalului nr. 10, séu strada Caterinei nr. 2, (lângă școlile române), într'un loc foarte frumos și sănătos, cu grădină mare, bine arangiată, cu foișore și vedere frumoasă, în fața s'orelui, este o locuință constatătoare din 3 camere frumos mobilate, cu entré separat, bucătărie, apeduct etc. **Se pot închiria imediat** pentru sesonul de vară.

Informații se pot lua tot acolo înderēt în curte, spre grădină.

**ANUNCIURI
(insertiuni și reclame.)**

sunt a se adresa subscrisiei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădēmēt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi.istr. „Gazetei Trans.“

De închiriat,
Casele din strada Așil, cari constau din 4 camere, bucătărie, pod, pivniță, șoproan; mai departe casele din strada neagră nr. 21, 2 camere, prăvălie, cămară, pivniță și pod.
Doritorii se vor adresa la D-na B. Blebea, strada neagră nr. 21.
4--6. (1016)

CAISE Varietatea
ANANAS
trimite în coșuri de 5 klgr. franco cu prețui de 4 cor.
Mertz Nándor, Nagyvárad.

B. EINZIG,
intreprindere de transport de mărfuri,
Brașov, Strada Porții nr. 18.
Telefon nr. 37.

Primesce mărfuri pentru transport cu Căile Ferate, cu vitésă mare și mică;
Ducerea la domiciliu, de bagajuri, mărfuri, cu vitésă mare și mică;
Transporturi colective (Sammelladungsverkehr) cu vitésă mare și ieftin dela Budapesta, Viena și Triest.

M U T Ă E R I
în oraș și împrejurime cu Camioane mari, cu arcuși și în locuri din țără și streinătate cu

Vagóne de mobile,
ce se încue, tapetate, curățite și desinfectate; cu revisia scrișorilor de trăsura (Frachtbriefrevision), pentru taxarea corectă, și terminal de liferare,

Vămuiiri.
Asigurații de transport, pentru ori și ce fel de mărfuri, contra ori ce fel de păgubi s'ar pricinui în timpul transportului.
Informații în privința frachturilor. Vămuiiri și afaceri de călătorie.

**TIPOGRAFIA
A. Mureșianu**
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provēdūt cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a putē esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI
STATUTE.	Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
FOI PERIODICE.	Coverte, in tolă mărimea.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** și la **Eremias Nepoții**.